اللّٰھم ربنا انزل علینا مائدۃ من السماء

من تصنیف لطیف شاعر بے بدل ناصر تقلید اہل خادم شرع نبی بشیر و
نذیر مولانائے محمد ولپذیر بارک اللہ لنا ولہ مسمی بہ نصائح ثمانیہ

ملقب بہ

ہدیہ ولپذیر

حسب فرمائش تاجر با صدق و یقین مقبول رب العالمین میاں کرم الدین
تاجر کتب بازار کشمیری لاہور و مالک کریمی جنتری باہتمام کارپردازاں

رفاہ عام سٹیم پریس لاہور طبع گردید

(باہتمام سید حسین شاہ پرنٹر کے چھپا)

بار چہارم   تعداد ۳۰۰۰   قیمت فی جلد ۲/

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحيم

حمدت لسار مع صمد خبير ... ورب الخلق مقتدر قدير
وسبوح وقدوس كريم ... حكيم حاكم ملك قديم
هو الحي الذي خلق البرايا ... واعطانا من الكل العطايا
وغفار الذنوب بكل حين ... وبشرنا بخلوة حور عين
وعلمنا من القرآن دينا ... هو الرحمن آمنا يقينا۔
وبعد الحمد صلوة دواما ... وتسليما وتكريما تماما
على خير الخلائق مصطفانا ... واكرمنا واعظم مقتدانا
محمد صاحب الخلق العظيم ... رسول شاهد بر رحيم
فرحمة ربنا في كل حال ... على صحب وازواج وآل

مناجات

الهي اسألك فضلا مداما ... ونظرا رحمة لطفا كراما
وعلما نافعا عقلا كمالا۔ ... ورزقا واسعا كسبا حلالا
وعملا صالحا اجرا عظيما ... وعهدا صادقا قولا كريما
وخلقا احسنا خيرا كثيرا ... لسانا ذاكرا قلبا منيرا
وتوبة مقبلة صبرا جميلا ... وشكرا زائدا حرصا قليلا
ومرضا زائلا قرضا اداء ... وبدنا سالما شوقا لقاء
واحبابا واولادا سعيدا ... حياتا طيبا موتا شهيدا
وشعرا ناصحا نظما فصيحا ... وتصنيفا وتاليفا صحيحا
الهي فاقض حاجاتي جميعا ... بجاه المصطفى سندا شفيعا
فارحمني واكرمني فاني۔ ... اثيم ذو خطايا فاعف عني
انا المخطي فرب اغفر خطائي ... وانت مجيبا فاجب دعائي
اتاك بحضرتك عبدا يذيرا ... غريبا مفلسا شخصا فقيرا

سبب تاليف رسالہ ہذا

ہکیدن بیٹھیاں ایہ فکر آیا
پنڈاں دے پنڈ ہو مردود چلے
زکوتاں بھی نہ اکثر لوک دیندے
کئی زانی کئی ہوئے شرابی۔
کئی لوکان نے حج کرنے بھلائے
بیاجاں کھاوندے مومن ہزاراں
اینہاں لوکاں نے جگ سارا نچایا
اینہاندے حال دا قصہ بنائیے
نصیحت دی ایہ رسالہ
کیتی جلدی میں لکھنے دی تیاری
خدا نے مہر کیتی اس گدا تے
جدوں میں اس رسالے نوں لکھیا
بخدمت آنکہ سعی او مزید است
وہ ہے تاجر بڑا نامی گرامی
کتاباں دین اوہ ہر دم چھپیندا
صحیح چھاپے تے خوش خطی نہائیت
اُنہاں نوں آن کے میں ایہ وکھایا
کریں منظور توں اسنوں الٰہی
خطا گر ہو گئی تاں آپ بخشیں۔
میرے استاد بخشیں یار بخشیں
پذیر خستہ و بیکار بخشیں۔

جہاں وچہ بے نمازاں شور پایا
ہوئے پُر بے نمازاں نہیں مچلے
نہ ماہ رمضان دے روزے رکھیندے
پئی اسلام وچہ ڈاڈھی خرابی۔
تے ہکناں ورتے بہنیاندے وہائی
اُجاڑیا ملک نوں آ سود خواراں
مسلمانی نوں ناحق داغ لایا۔
مذمت سارایاندی کر سنائیے
تے بے دیناں مکائے دا مکالا
شروع کیتا خدا دی نال یاری
شتابی پہنچیا آ مدعا تے
مرتب کر کے وچہ لاہور لیایا
مبارک اسم او عبد الرشید است
خدا دا فضل ہو اس پر مدامی
سدا اسلام وچہ کوشش کریندا
نبی دے دین دی کردا حمائیت
ہوئے خورسند تے چھاپی لوایا
ہٹاوے دور لوکاں دی تباہی۔
مینوں بخشیں میرے ماپیاں بخشیں
قرابت دار تے غمخوار بخشیں
طفیل احمد مختار بخشیں

بیان تارک الصلوٰۃ

قال اللہ تعالےٰ فی کتابہ الکریم اقیموا الصلوٰۃ ولا تکونوا من المشرکین

سنیں او بے نمازا بے حیا وا
تیرا احوال جے ظاہر کچیوے

سنیں شیطان دیا وڈیا بھرا وا
کلیجا مومناں دا چاک تھیوے

خدا صاحب تینوں مشرک بتایا — مسلمانی نہیں تدہ بخرا نہ پایا
رسول اللہ نہیں پھر تاکید ہوئی — تیرا اسلام وچ حصہ نہ کوئی

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا سَهْمَ فِي الْإِسْلَامِ لِمَنْ لَا صَلٰوةَ لَهُ

تیری جا گہہ ہی دوزخ دے تھلے — جتھے پتھر نرا مے وانگ گلے
توں ہیں پکا منافق بے ایماناں — توں ہیں دجال کافر دا بھی ناناں
ہویا شیطان اک سجدے تہیں عاری — کرے پھٹکار اُس نوں خلق ساری
خدا اوسنوں دہروں مردود کیتا۔ — پیالہ لعنتاں دا گھول پیتا۔
ہزاران سجدیاں دے تدہ گواۓ — گھیڑا بندہ تینوں لعنت نہ پاۓ
نبی دے دین دانده تھم گرایا۔ — کوٹھا اسلام دا موذی نے ڈھایا

اَلصَّلٰوةُ عِمَادُ الدِّيْنِ مَنْ اَقَامَهَا فَقَدْ اَقَامَ الدِّيْنَ وَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ هَدَمَ الدِّيْنَ

اجے اسلام دا دعوے توں کردا — نہیں ہر گز شرم تینوں نامردا
تیرا اسلام وساں ہے کو ہیا — توں ہیں مومن یزیدی قوم جیہا
نبی دے دوہتیاں دے اوہ مریلے — زبانی ہن پیغمبر دے چیلے۔
اوسی دے نام کا کلمہ جپتا رن — اوسی دے دوہتیاں نوں تیر مارن
ایہو احوال تیرا بے نمازا — نہیں جائز تیرا ہر گز جنازہ
زبان اپنی تہیں توں مومن سداویں — تے کوٹھا دین دا ہر دم گرا دیں
کریں پھر مومناں دے نال ریساں — رئیساں نال کیا نسبت خبیثاں۔
نہیں پھر مغفرت دا توں پیاسا — نہیں کفار نوں فضل اللہ دی آسا
شفاعت دی رکھیں امیدواری — نہ جنت جاونے دی انتظاری
رسول اللہ شفیع ہے عاصیاں دا — شفاعت خواہ نہیں اوہ کافراں دا
شفیع المذنبین اُس نے سدایا — شفیع الکافریں ناہیں ہے آیا
کفر تیرا ہویا ثابت قرآنوں — توں ہیں کافر حدیثاں دی بیانوں
کراں گی کی بیان تیری برائی — سلام ہر گز نہ تینوں کرنی آئی
تیرے ناوں یہودی ہن چنگے — تیرے کولوں پناہاں کفر منگے۔
تیرا جیکر کوئی جا نام لیوے ۔ — کتا نوچ انگلیاں شیطان دیوی

رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم نے فرمایا جو نمازی نہیں اس کا اسلام میں کچھ حصہ نہیں۔ نماز دین کا ستون ہے جس نے اسکو ادا کیا نماز کو برقرار رکھا اور جس نے اسکو ترک کیا اس نے دین کو گرا دیا۔ لا تسلموا علی الیہود والنصاری ولا تسلموا علی الیہود ... قالوا یا رسول اللہ ... من یبیع الاذان ... بے نمازی یہود و نصاری ... میری امت کے یہودی ... لوگوں سے بغض ... میری امت کے یہودی ... فرمایا جو اذان سنتے ہیں اور ... نہیں حاضر ہوتے ... اللھم اغفر لکاتبہ ولوالدیہ

رہیں جس گھر میں توں ہڈیاں ندا ساڑا   ہووے سارے محلے دا اُجاڑا
تیری شامت پوے جگ وچ مرولی   مرض طاعون تے ہیضہ تھیوے
تیری شامت تھیں آوے قحط سالی   تیری شامت تہیں ہوون دیس خالی
تیری شامت پون جگ وچ لڑائیاں   تیری شامت نہیں اترن سبہ بلایاں
تیری شامت کنوں باراں نہ برسن   سبھے حیوان پئے پانی نوں ترسن
ہوجاون کھیتیاں سُک سڑ کے کولے   جواریں باجرے کنکاں تے چھولے
پوے بجلی تیری شامت دی مارے   کدی بندیاں کدی باغاں نوں ساڑے
تیری شامت لکھاں صدمے پوچاوے   کدی بکڑی کدی طوفان آوے
توں ہیں مردود اللہ دی جنابوں   تیری نالائقی یا ھر حسابوں
کدی جم جیو کے تدہ سجدہ نہ کیتا۔   کریں اسلام دا دعوے پلیتا +
مریدے شاہ جیلانی کہاویں   کدی مسجد تلک پھیرا نہ پاویں
مریدی لاتخف ہر دم پڑہیں توں   خدا دے خوف کولوں نہ ڈریں تھیں
مرید اُس پیر دے رب دے پیارے   نہ تیرے وانگ نبی اللہ دے ملے
توں ہیں توحید تے سنت دا ویری   بزرگاں نال کیا نسبت ہے تیری
پڑہیں یا شیخ توں جسدم نکارا   کرے لعنت تیرے تے اوہ سوہارا
کریں دعوے مریدی دا انہاں دا   مگر تینوں نہ طالب اوہ بناندا
تیرے حق میں وصیت اُسدی ہوئی   مرے جے بے نماز اس جگ تے کوئی
فلا یغسل نہلایا اوہ نہ جاوے   کوئی اُس دا جنازہ نہ پڑھاوے
نہ اُس دے کفن دی صورت کچھ ہووے   مسلماناں دی قبر بہ نہ دبیوے
سگاں دی وانگ اُسدا حال کریئے   درندیاں پیش اُسدی لوتھ دھریئے
ایہو کافی ہے تینوں بے نمازا   پڑھے ناہیں تیرا کوئی جنازا
زیادہ اس تھیں کیا تدہ باب ہووے   تیرے حالوں کفر بے تاب ہووے
ابے جیکر تینوں عبرت نہ آئی   سناواں نقل تینوں ہور بھائی

نقل

ہکی دن شاہ جیلانی سوہارے   سویلے جاگ جنگل نوں سدھارے

کیا ویکھن ہکی جاگہہ تے آکے
کہیا حضرت نے اُس خنزیر تائیں
سویرے توں نے مُنہ نوں کیوں چھپایا
کہے خنزیر سُن رب دے پیارے
سویرے میں نے استھیں منہ لگایا
جدوں میں بے نماز اسوقت پاواں
کیتا اسواسطے میں منہ پوشیدہ
ایہہ ہے ویلا مبارک نور والا
سنی اوبے نمازا بے وفارا
تیری بدشکل تھیں اوہ منہ چھپاون
سویرے جاگ کے کردے دعائیں
جے ملیا بے نماز اس وقت کوئی
اُٹھے فجریں کرے مومن دعائیں
کوئی مومن لگے متھے سوہارا
کہے کافر جدوں فجری اٹھیوے
کوئی اپنے جیہا مینوں ملائیں۔
کہے کتا جو دن ہونے تے آیا۔
کوئی خنزیر متھے لگ نہ جاوے
کہے خنزیر یا پروردگارا
مینوں اج خیر دی متھے لگائیں
مگر نہ بے نماز ہرگز دکھائیں
تیری توقیر ہے ایہہ بے نمازا
کرن تیرے کنوں دوروں نفیرا
توں ہیں درگاہ ربانی تھیں دھکیا
نمازاں نال کیوں تدہ ویر پایا۔

جو ہک خنزیر بیٹھا موہنہ چھپا کے
جو باعث مُنہ چھپاون دا بتائیں
بتا کس چیز دا تدہ خوف آیا
دِتے تینوں خدا درجے نیارے
جو مینوں بے نمازاں نے اکایا
مراں بھکھا نہ کائی چیز کھاواں
جو ویکھاں میں نہ چہرا اُس شقی دا
متھے میرے نہ لگے اوہ موکالا
کریندے شور بھی تیں تھیں کنارا
تینوں خنزیر بھی متھے نہ لاون
خدایا بے نماز اج نہ ملائیں
تمامی دن گئے ملسی نہ ڈھوئی
خدایا خیر دا ایہہ دن دکھائیں۔
ملے ناہیں کوئی کافر نکارا
میرے پرمیشرا اج خیر تھیوے
کسے کتے دے متھے نہ لگائیں
کوئی میرے جیہا میلیں خدایا
سنیں خنزیر ہُن کیوں کر بتاوے
الٰہ العالماں آمرزگارا
کوئی خنزیر مینوں چاء ملائیں
میری روزی میں ربا ہنگ پائیں
تسن خنزیر سُن تیرا آوازا
ایہے چاوڑ کریں وانگوں ایہاں
توں ہرگز دین دا رستہ نہ تکیا
نقص اسلام دا کی نظر آیا *

کفر دی رسم کیوں تیں نے قبولی-
مُسلمانی تھیں کیوں ہے عار تینوں
نمازوں کیوں ہویا کھٹا تیرا دل
اٹھایا دین تھیں کیوں چپ ہے بھائی
کہیں گا حشر میں رورو کے پاڑی
اوتھوں پھر نکلنا دشوار ہوسی-
کریں گا رَبَّ اَخْرِجْنَا ندائیں-
مگر پھر نہ کوئی باہر کڈھیسی

نہیں چنگا لگا رستہ رسولی-
نہ ہن پچھتاوناں درکار تینوں
کہیڑا کافر تینوں مرشد گیا مل
ڈٹھی اسلام وچ کہیڑی برائی
سٹیا دوزخ میں تینوں بے نمازی
جدوں تیری جگہ فی النار ہوسی
خدایا اک دفعہ باہر کڈھائیں
ہتھوں جھڑکاں خدا تینوں کریسی

قَالَ اخْسَئُوْا فِیْهَا وَلَا تُكَلِّمُوْنَ

نہ کر باتاں تدوں آکھے گا مولا
نہ کر غفلت نمازوں بے نمازا
ابے فرصت کوئی ساعت ہے باقی
نبی دے دین دا رستہ نہ چھوڑیں
پئی بیتے جب تلک ایہ زندگانی

اسی وچ ہوسیں سڑ سڑ کے کولا
نہیں معلم حیاتی دا اندازا
ہٹا دے آج سب باتاں نفاقی
نمازوں جیوندیاں منہ نہ موڑیں
پڑھیں پنجے نمازاں جاودانی-

بیان تارک الزکوٰۃ

سنی کہاں او بخیلا مال والا
خدا وا حق توں نے کیوں دبایا
زبانی سیٹھ نے مہتا سدا ویں
دتے جس مال نے تینوں خزانے
کدی خوش ہو کے تدہ صدقہ نہ کڈھیا
تیرے در تے جدوں آوے سوالی
گیا اگلا تے دوجا ہور آیا-
تر بجا پھر جدوں محتاج آوے
دئیں او تینوں اک دھیلا خدا را
اچر لوں ہو گیا روٹی دا ویلا-

زکوٰتوں منکرا شوہاں خوارا-
تینوں ممسک بناں کس نے سکھایا
خدا دے راہ تے دھیلا نہ لاویں
کریں توں نام اس دے تہیں بہانے
تمامے کوڑ دے دانک وڈھیا
کہیں بابا جی ہن ہٹی نکالی +
اوہنوں بھی واسطے پا کے ہٹایا
تینوں آکھے خدا دا نام پاوے
کریں اس نال بھی ساعت دا کارا
پڑہیں الحمد بچ جاسی ایہ دھیلا

ف
دوزخی دوزخ میں اس طرح دعائیں کریں گے کہ اے پروردگار ہمیں دوزخ سے باہر نکال تو اس میں [illegible]

لگایا جندرا گھر نوں سدھاناں۔
ایہو حالت تیری ہر روز ہووے
سوالی تدہ اینویں دل تھیں بنایا
اگر دیویں کسی نوں چپنہ کائی
اُچا تدہ بول ہر اک نوں سنایا
خدا دیاں نعمتاں سبھے بھُلایاں
جدوں آوے رجب والا مہینا
سوالی آن کے منگسن زکوٰتاں ۔
مہینہ رجب دا چھپ کے لنگھاویں
تیرے گھر جو کوئی محتاج آوے
سنیں آواز ہو جاویں چپا تا۔
کسے دے نال ایہ جوڑیں بہاناں۔
نہیں صدقہ اجے کیتا علیحدہ
جدوں تاریخ دسویں لنگھہ جاوے
جو ہفتے نوں اساں بھرنا ہے واڑہ
گراں گے اُس دہاڑے ایہ خیراتاں
جدوں مُدّت ہوئی وعدے دی پوری
نکے وارنٹ ملیا فوجداری۔
اوتھوں پھر آوندیاں ہفتہ لنگھایا۔
جدوں پھر سیٹھ گھر تشریف لیائے
اوہناں نوں ویکھ اوہ کنجوس بھارا
کرے افسوس نے آکھے اوہناں نوں
تسیں کتھے رہے عاجز بچارے
زکوٰۃ ہن کر چکا ہیں سبھ ادائی
متقدمیاں نے سبھے گھر بار لیندا

پچھوں اوہ پھر گیا آپے نماناں۔
کدیں اپنا موکالہ توں نہ دھووے
جویں بندوق دا مُنہ نظر آیا۔
کریں سارے محلّے وچ دُہائی
خدا دے نام نے سانوں اکایا
کریں پُن دمڑی دیویں دہاٹیاں
تینوں چھُٹ جاوندا لوں لوں پسینا
اسی غم وچ لنگھاویں دن نے راتاں
گھروں باہر کدی دسی نہ آویں
تینوں سد سد کے آخر پرت جاہے
نہیں پڑھیا ہے تدہ آتوا الزکاۃ
اجے ہیں مال دا میزان لگاناں
رکھیں دسویں تلک ایہو ارادہ
تینوں شیطان ایہ گویڑے سکھاوے
مبارک ہے جمعے دا اوہ دہاڑہ
اسی دن بانٹ دیوانگے زکوٰتاں
پیا لاہور تینوں کم ضروری۔
کیتی چا سیٹھ جہلم دی تیاری
پچھوں اوہ روز وعدے دا وہایا
اُنہاں بھی آن کے چہرے وکھائے
تاسف دی کٹے انگلی وچارا
غریبو کجھ نہیں ملیا تُساں نوں۔
تساڈے لیئے سُن بخت ہارے
میرے ڈِتے آہی جسقدر بھائی
خدا دے نام دا پیسہ نہ دیندا

اینویں جھک مار گے جوڑے خزانے ۔ خدا دے نال بھی کردا بہانے
خدا صاحب قرآن اندر بتاوے ۔ تیرے جیہاں کنجوساں نوں سناوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالیٰ اِنَّ الَّذِیْنَ یَکْنِزُوْنَ الذَّھَبَ وَالْفِضَّۃَ وَلَا یُنْفِقُوْنَھَا فِیْ سَبِیْلِ اللّٰہِ فَبَشِّرْھُمْ بِعَذَابٍ اَلِیْمٍ یَوْمَ یُحْمٰی عَلَیْھَا فِیْ نَارِ جَھَنَّمَ فَتُکْوٰی بِھَا جِبَاھُھُمْ وَجُنُوْبُھُمْ وَظُھُوْرُھُمْ ھٰذَا مَا کَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِکُمْ فَذُوْقُوْا الْعَذَابَ بِمَا کُنْتُمْ تَکْنِزُوْنَ

کرن جیہڑے ذخیرے جمع بھائی ۔ رکھن سونے تے چاندی نوں ویائی
نہ خرچن مال نوں رستے خدا دے ۔ وکھاں وی مار اوہنانوں سناوے
تپائے جاوسن اوہ مال سارے ۔ جتھے دوزخ النبے سخت مارے
جدوں آتش طرح ہو جان تپکے ۔ اوہناں نوں داغ دل تے جان ٹپکے
اوہناندے متھیانوں داغ دیسن ۔ تے پٹھاں وکھیاں سبھے سڑیسن
اوہا ایہ مال رب کہسی بلا کے ۔ جو اپنے واسطے رکھیا چھپا کے
فذوقوا ہیں چکھو بدلے اوہناندے ۔ جو آہو مال نوں اندر چھپاندے
خدا دے راہ اندر نہ خرچیونے ۔ ہن اپنی جان دا دشمن ہویونے
سنی قارون دیا اوساک دا را ۔ سنی کوڈی نہ دا او نا بکارا +
خدا احق کیوں نہ گھول پیتا ۔ تینوں شوماں دا کس سردار کیتا
ایہ تیرا مال کم تیرے نہ آوے ۔ تیرے ہمراہ ہک کوڈی نہ جاوے
ایتھے رہ جاوسن سارے خزانے ۔ جدوں بھیجی اجل تیری خدا نے
کریں جس مال دی وزارت رکھی ۔ جے ہک کوڈی ملی تینوں نا آکھی
کریں جس مال واتوں ایڈ ماناں ۔ کسے تینوں نہ ہک دھیلا وکہانا
کریں جس دا وساہ نہ اک رائی ۔ نہ رہسی تینوں اسدی ہوش کائی
کریں جس دے پچھے ایڈے پسارے ۔ اوہا آخر نوں تینوں ڈنگ مارسے
بنے گا اژدہا روزے قیامت ۔ ہووے گی اسوقت تینوں ندامت
رسول اتے نے اینویں ہے بتایا ۔ حدیثاں نال کر ثابت وکھایا

قَالَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ مَنْ اٰتَاہُ اللّٰہُ مَالًا فَلَمْ یُؤَدِّ زَکٰوتَہٗ مُثِّلَ مَالُہٗ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ شُجَاعًا اَقْرَعَ لَہٗ زَبِیْبَتَانِ یُطَوَّقُہٗ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ ثُمَّ یَاْخُذُ بِلِھْزِمَتَیْہِ یَعْنِیْ شِدْقَیْہِ

ثُمَّ یَقُوْلُ اَنَا مَالُکَ اَنَا کَنْزُکَ ثُمَّ تَلَا فَلَا یَحْسَبَنَّ الَّذِیْنَ یَبْخَلُوْنَ الاٰیۃ

خدا جس نوں کرے دولت دائیاں ۔ زکوٰۃ اس دی لگائے پھیر ناہیں
بنے اوہ مال صورت اژدہا دی ۔ نہائت بدنما آفت خدا دی۔
پوے سائیں دی گل اوہ طوق بہائی ۔ خدا دا حق جس رکھیا دبائی۔
کھکھاڑیاں اسدیاں قابو کریسی ۔ مریسی ڈنگ تے اسنوں اکھیسی
تیرا ایں مال میں تیرا خزانہ ۔ کریں توں جس پچھے سو سو بہانہ
پڑھی پھر ایہ رسول اللہ نے آیت ۔ کریندا ابو ہریرہؓ ایہ روائت

فَلَا یَحْسَبَنَّ الَّذِیْنَ یَبْخَلُوْنَ بِمَا اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَیْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَیُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ وَ لِلّٰهِ مِیْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرٌ

گمان اس بات دا اوہ ناں لیاون ۔ دتے رب دے بخل جیہڑے کماون
جو ہے کارن انہاندے اوہ بھلائی ۔ نہیں بلکہ کرن اپنی برائی۔
حشر نوں طوق اوہ جاسن پہنائے ۔ بخل جس بات دے اُنہاں کمائے
خدا وارث تمامی ورثیاں دا ۔ زمین آسمان تے دو جہاں دا
تسیں جو کجھ کرو اوہ سبھ پچھانے ۔ تساڈے دل دیاں باتیں بھی جانے
بنائیں او بخیلا نا مرادا۔ زکوٰتوں منکرا بد اعتقادا
کریں دنیا اپر توں دا گھسائی ۔ قیامت نوں نہ جاسی پیش کائی
جدوں ایہ مال گلدا ہار ہوسی۔ تیری جندڑی نہائت خوار ہوسی
جے دنیا تے نہ تدہ کیتی خیرائت ۔ عذابوں ہوسی ناہیں رعائت
نہیں رہنی ہمیشہ گھر دی شاہی ۔ ہکیدن جاونال پیش اساہی
سدا باقی نہ اس پتن تے بھرنا۔ مسافر نے ہکیدن کوچ کرنا۔
جدوں آئے سمن لیکے پیادے ۔ نہ رہسن یاد دنیا دے لگادے
محلاں ماڑیاں خالی چھوڑیسیں ۔ نہ کنجیاں جندرے بوہے مریسیں
کھلے در چھوڑ کے ہوسیں روانہ ۔ نہ ملسی سامنا دولت خزانہ
قضیاں نال جس نوں جوڑیا تیں ۔ اخیر اوہ بھی ایتھائیں چھوڑیا تیں
مکالا جس پچھے دو جگ دا ملیا۔ نہ جاندی وار اسنوں سانہہ چلیا

وہیاں سبھ رہگیاں اپنے ٹکانے
نہ گھوڑے اوٹھ نہ گائیں نہ مہیاں
خدا دے واسطے جو کجھ دتوئے
کریں جیں مال دا صدقہ ادائے
خدا دے حکم توں منی پند پیرا

نہ روکڑ سانبھنے ملسی نہ دانے
نہ کھوہ زمیاں ایتھائیں سبھ رہیاں
ذخیرہ اوہ قیامت دا ہویائی
بنے گا اوہ تیرا موجب رہائی
نہ جوڑیں مال دا ایتھے ذخیرا

بیان تارک الصیام

سنی بے روزیا او بے نصیبا
دکھاوے واسطے مومن سداویں
جدوں رمضان دا آوے مہینہ
خوشی دا چند گھر لوکاں دے چڑھیا
کرن مومن جشن تے عیش سارے
مسلماناں نوں خوشیاں رب وکھایاں
اٹھیں سحری کریں جگ دا وکھالا
گواہی واسطے دہڑا جگاویں۔
مگر روزہ نہ رکھیا تدہ کدائیں
اندر وڑ وڑ کے روٹی دال کھیں
گھروں باہر اینویں نکلیں پلیتا
جتھے مومن تینوں جاپے کوئی مل
نہایت سخت ہے روزہ اجوکا
نماشیں دوڑ مسجد طرف آویں
میاں جی بانگ بھی پڑھ ہیو شتابی
پھریں بے صبر دس دس بار ہاویں
منافق ہوگیوں او بے وفارا
خدا دے فرض دا تارک ہیں نالے
خدا نے فرض ہے روزہ بنایا۔

تیرا احوال ہے سنیاں عجیبا
مگر رمضان دے نیڑے نہ جاویں
ہووے تیرا فکر تھیں چور سینہ
تیرے گھر وچہ سیاپا آن وڑیا
تینوں جیونکر محرم دے دیہاڑے
تیرے گھر آتریاں صدہا بلایاں
کدی کھادا نہ اٹھ کے تدہ نوالا
اوچی بڑ بڑ کریں ہر نوں سناویں
گئی رمضان تدہ کیتے ازائیں
سنے پانی دا بھی لوٹا نال رکھیں
جویں گئی روز تدہ پانی نہ پیتا
کہیں روزے تہیں ڈاڈھا تنگ کیتا پیا
ایہو دیندا پھریں ہر جاگہ ہوکا
ملاں نوں آن کے خالی اگلدیں
پیاسوں ہوگئی بینوں بے تابی
خدا دے نال بھی ٹھگیاں کماویں
اتوں مومن وچوں بھارا انکارا
پچھڑے تدہ کافراں دے آن چھالے
سیپارے دوسرے وچہ حکم آیا

قال اللہ تعالیٰ یٰایہا الذین اٰمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون ۝ ایاما معدودات ۝ شہر رمضان الذی انزل فیہ القراٰن ھدی للناس وبینٰت من الھدیٰ والفرقان فمن شھد منکم الشہر فلیصمہ ومن کان منکم مریضا او علیٰ سفر فعدۃ من ایام اخر یرید اللہ بکم الیسر ولا یرید بکم العسر ولتکملوا العدۃ ولتکبروا اللہ علیٰ ما ھدٰکم ولعلکم تشکرون ۝

سنوں اسے مومنوں اللہ بتلائے ــ تساڈے اپر روزے فرض آئے
جو ہیں آہے تساڈیاں اگلیاں پر ــ فرض اینویں ہوئے روزے تساں پر
نفس دی خواہشوں پرہیز کریو ــ دہاڑے گینویں اللہ تہیں ڈریو
تساں نوں صرف ایہ چیز نہ آئی ــ تساڈے اگلیاں بھی ایہ نبھائی
بتایا اگلیاندا نام باری۔ ــ متاں سن گے کرو پرہیزگاری
مہینہ اوہ ایہی رمضان والا۔ ــ ہے جس وچ اتریا قرآن بالا
ہدایت واسطے لوکاں دے آئی ــ دلیلاں واضح رستہ خدائی
دیوے ہیس جو تساڈے تہیں گواہی ــ ویکھے رمضان دا اوہ چند بھائی
رکھے روزہ نہ جیہڑا ہووے نہ کھاوے ــ نہ صحبت نہ سخن مندا الاوے
نہ پہلے جیہڑا اوہ ہرگز زبانی ــ نہ ویوے گال نہ غیبت بیگانی
تساں نہیں جے ہووے کوئی آزاری ــ مسافر نوں بھی ایہی عذر داری
ایہا ندیو واسطے ہووے معافے ــ پچھوں رکھ دیون ایہی حکم کافی
خدا چاہے تساڈی سوکھیائی ــ نہیں چاہندا تساڈی اوکھیائی
سے گنتی روزیاں دی گل نبھاؤ ــ وڈیائی نال رب نوں یاد لیاؤ
جو اس نے تم کو سدھے راہ بتائے ــ کرو شکریہ اس گلدا اوائے
خدا صاحب نے ایہ فرمان کیتا ــ تساں پر فرض ہیں رمضان کیتا

قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اتاکم رمضان شہر مبارک فرض اللہ علیکم صیامہ تفتح فیہ ابواب السماء وتغلق فیہ ابواب الجحیم وتغل فیہ مردۃ الشیاطین

رسول اللہ بھی اینویں بتائے ــ تساڈے اپر ماہ رمضان آئے
ہدایت برکتاں لیاوے جہانیں ــ فرض اسدے ہوئے روزے تساں پر

خداور آسماناں دے کھلاوے
تے مارے جاوندے در دوزخاں دے
اجہا ایہ مہینہ رب بنایا ۔
کران مومن ویہاں راتیں بھلائی
تینوں بے روزیاں کی مار ہوئی
کھیا رمضان دا تینوں بے سارا
وگاری پکڑیا جاویں جے بھائی
مگر روزے دے نیڑے نہ جاویں
کدی راتیں نہ تدہ قرآن سُنیاں

مہینہ ایہ جدوں تشریف لیاوے
چھٹی شیطان بھی باسوچ تے پاندے
خدا نے رحمتاں دا مہینہ وسایا
رکھن روزے سنن قرآن بھائی
جو تدہ روزہ نہ رکھیا مول کوئی
لگایا اوس نے کیا تینوں دوگاڑا
پھریں سب کھانا کھاویں چیڑکائی
سارا رمضان کل ہل میں لنگھاویں
سبھو رستہ بے ایماناں دا خیاں

قال علیہ الصلوٰۃ والسلام الصیام والقرآن یشفعان للعبد یقول الصیام ای
رب انی منعتہ الطعام والشہوات بالنہار فشفعنی فیہ ویقول القرآن
منعتہ النوم باللیل فشفعنی فیہ فیشفعان ۔ رواہ البیہقی فی شعب الایمان

نبی صاحب حدیثاں وچ بتاون
کہن روزے جو دن سارا خدایا
شفاعت کر میری منظور سائیں
کہے قرآن وچ درگاہ خدا دے
کویں اس نوں عذاب ہرگز نہ دیوے
بتا تیری شفاعت کون کرسی ۔
نہ تدہ روزے رکھے جاو چھوڑیسن
نہ تدہ قرآن سنیاں جاسیتی

روزے قرآن بندے نوں چھوڑ لین
اساں ہر خواہشوں اسنوں ہٹایا
عذابوں اس بندے نوں توں بچائیں
جو راتیں اس دی میں نیند گنوائی
شفاعت ہر دوہاں دی رب قبولے
تیری اس وقت کہیڑا ہام بھرسی
شفاعت رب اگے تیری کریسن
بتا کہیڑی عبادت نوں لے گئی

قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم من ادرک رمضان ولم یصم وھو قادر علی الصوم
بان لم یکن بہ فاقۃ مسافرا فماواہ جہنم ولعنۃ ملائکۃ سبع السمٰوٰت ۔
وفی حدیث آخر من اکل صوما واحدا من رمضان عذب فی نار جہنم
سبع مائۃ الف سنۃ واذا اکلت المراۃ صوما ولم یمنعھا الرجل عذب
ذلک فی نار جہنم سبع مائۃ الف سنۃ نقل از زبدۃ المذاکرین جامع الفضائل

نبی کہیا جو ماہ رمضان پہ پیسے۔
مکان اس ہوا جہنم رب بنایا
فرشتے ست آسماناں دے سارے
سنے جو ہک جان کے روزہ گوہی
سنے عورت جسدی روزہ اک چھوڑے
او بھی ست لکھ برس پاوی سزائیں

سنے قادر ہو کے روزے نہ رکھیسی
عذر دے با ہجہ جس روزہ ونجایا
کرن پھٹکار اوپر اوس نکالے
اوہ نو لکھ سال دکھ دوزخ دا پاسی
سنے خاوند اوسدا اوسنوں نہ ہوڑے
جیہڑا عورت نوں کرسی منع ناہیں

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي النَّارِ وَادٍ عَذَابُهَا أَشَدُّ مِنْ كُلِّ
عَذَابٍ لَمْ يَكُنْ فِي تِلْكَ الْوَادِي إِلَّا أَكَلُ الصِّيَامِ شَهْرُ رَمَضَانَ

جہنم دے اندر ہے ایک وادی
عذاباں ساریاں تھیں سخت مندا
مگر رمضان دا روزہ جو کھاسی۔
سگان دی شکل رب اُسنوں اٹھاوے
کریں او غافلا اس تھیں کنارا
نہیں صائم نہ روزے نوں گوائیں
متاں کتا تینوں چا رب بناوے
کریں بے روزیا خوف الٰہی
نہ کر بے حرمتی رمضان سندی۔
خدا تینوں کرے اپنی ہدایت
پڑھیو ایہ پند میری کن پائیں

عذاب اسدا بڑی زحمت خدا دی
نہ جاسی ہور اس وادی میں بندہ
اسی وادی میں اوہ ٹلا لیا جاسی
جیہڑا رمضان دا روزہ ونجاوے
نہیں ناہیں سگاں دی شکل یارا
خدا دے قہر کولوں خوف کھائیں
تمامی شکل تیری جا پھٹاوے
نہ کر رمضان وچہ کوئی تباہی
نہیں اللہ نوں ایہ عادت پسندی
کریں رمضان دی ہر دم حمایت
شفیع رمضان نوں اپنا بنائیں

بیان تارک حج

نہیں او منکر اجے توں تو انگرا۔
سداویں چودھری میکن ٹواناں
نہ کیتو حج بیت اللہ دا بھائی۔
تیرا چودھر پنا کس کام تیرے۔
تیری ایہ خاندانی گھسر جاسے۔

نوابا سیٹھیا ملکا تے لمبڑا
تیری دولت نوں میں ناخاک پاہاں
بھلا دولت تیرے کس کام آئی
تیرے جیہے چودھری ویکھے بتیرے
جدوں تینوں خدا حاضر بلاسی

گماشت گیریاں ایہ کم نہ آون۔	نہ ہنڈیاں جائیداداں جا چھوڑاون
تیرا چیت بہت کابل طرف وگدا	مدینہ طیبہ کیہوں دل نہ لگدا۔
بخارے خلم دلی روز جاویں	کدی مکّے طرف پھیرا نہ پاویں
پھریں کشمیر ہندوستان ہیندا	عرب کیوں نہیں تیرے درکار آوندا
ہووے ہراک ملک دا سیر تیرا	عرب دیناں کیوں ہے ویر تیرا
کئی صدہا روپئے تدہ گواے	مگر ناحج بیت اللہ دا بھاوے
حراماں تے کویں ضایع خزانے	تے فرضاں نوں بھلایا بے حیائی
عجایب گھیر دیاں ہو روز چائیں	خدا دے گھر دا ہرگز خیال ناہیں
جنہوں ہر تھیں خدا چنگا بنایا	تے جس دا شان ہر کولوں ودھایا

قَالَ اللّٰہُ تعالیٰ اِنَّ اَوَّلَ بَیْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَکَّۃَ مُبٰرَکًا وَّھُدًی
لِّلْعٰلَمِیْنَ فِیْہِ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰھِیْمَ وَمَنْ دَخَلَہٗ کَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰہِ عَلَی النَّاسِ
حِجُّ الْبَیْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَیْہِ سَبِیْلًا وَمَنْ کَفَرَ فَاِنَّ اللّٰہَ غَنِیٌّ عَنِ الْعٰلَمِیْنَ

جو لوکاں واسطے پہلے مقرر	ہویا گھر اوہ جیہے مکہ دے اندر
مبارک برکتاں والا گھر اناں	ہدایت واسطے صاحب جہاناں
نشانیاں اس میں ہین ظاہر مقیمی	تے ابراہیم دی جاگہ قدیمی
ہووے داخل جو اس میں امن پاوے	کوئی غالب نہ اسدے اُپر آوے
خدا دا حق ہے لوکاں تے آیا	جو کرنا حج اس گھر دا بتایا
ہووے توفیق جنہوں اسدے راہ دی	کرے اوہ حج جا اس قبلہ گاہ دی
تے جو انکار حج کولوں لیاوے	نہ اوہ منکر خدا دا کجھ گھٹاوے
غنی اللہ اوہ ہے سارے جہانوں	کسے گل دی نہ اسنوں لوڑ جاناں
جو اُس دے حکموں سرگردان ہویا	اس اپنا دین تے ایمان کھویا
خدا دا کجھ نا اوہ نقصان کردا	ولی اوہ آپ ہو مردود مردا

قَالَ عَلَیْہِ السَّلَامُ مَنْ لَّمْ یَمْنَعْہُ مِنَ الْحَجِّ حَاجَۃٌ ظَاہِرَۃٌ اَوْ سُلْطَانٌ جَائِرٌ
اَوْ مَرَضٌ حَابِسٌ فَمَاتَ وَلَمْ یَحُجَّ فَلْیَمُتْ اِنْ شَاءَ یَھُوْدِیًّا وَاِنْ شَاءَ نَصْرَانِیًّا رَوَاہُ الدارمی وفی مشکوٰۃ

نبی صاحب تہیں وچ مشکوٰۃ آیا	جنہوں رب نال دا مالک بنایا

تے ایسا عذر بھی کوئی نہ پاوے
نہ ظالم بادشاہ جو منع کر دا۔
مرض حابس جو ہو بند کرنوالی۔
جے پھر اوہ حج دے کیتے باہجھ مویا
مرے بھاویں یہودی یا نصارے
سنیں او منکرا حجوں امیرا
تینوں کیہڑی مرض نے بند پایا
نہ تینوں سِل نہ سرسام تینوں۔
نہ تینوں دولتاں دی تھوڑ کائی
نہ ظالم بادشاہ دا خوف مارے
تیرا اسلام تینوں کس دل ہٹایا
ہوئی موت نصارے کیوں پسندی
توں نے کیوں حج کعبے دا نہ پایا
جہاں تک نہ کرینگے حج بھائی
بنا اسلام دے پنجے ہن آئے

جیہڑا حج کرن تہیں اسنوں ہٹاوے
نہ حابس مرض ہے جس تہیں اوہ ڈردا
نہ ایہہ ہے مرض رب استھوں دکھالی
نہ اس دا خاتمہ بالخیر ہویا۔
خدا اس دا نہیں حافظ ہے یارا
بیچارا یا تند رستا عذر گیا
جو تو نے حج کعبے دا بھلایا
نہ کیتا دِق نے بے آرام تینوں
سواری دی نہ تینوں لوڑ کائی
تیرے اس حال ہیں کیوں بخت ہارے
یہودی ہو کے مرنا توں نے چاہیا
لگی اسلام دی کیوں ریت مندی
بنا اسلام دا پنجواں دبایا
نہیں ثابت تیرا اسلام بھائی
رسول اللہ حدیثوں ہیں بتائے

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُنِيَ الْاِسْلَامُ عَلٰى خَمْسٍ شَهَادَةِ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَ اِيْتَاءِ الزَّكٰوةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ ۔ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ (مشکوٰۃ)

اوّل کلمہ شہادت دا الانّاں۔
نماز اور کلمہ روزے ہر تے آئے
تے کرنا حج اس تے ہے فریضہ
اگر توفیق پا کے حج نہ کردا۔
نبی دے دین تے مرنا قبولو
خدا دے راہ تے دولت نوں لاؤ

نماز اور صدقہ روزے حج پاناں
تے صدقہ مال داراں تے بتائے
جنہوں توفیق رستے دی عزیزا
نہیں اسلام تے اوہ ٹھیک مردا
بنا اسلام دا پنجواں نہ بھولو
نہ کر کر جمع آخر چھوڑ جاؤ

بیان منکراں دکوع رکو وسیلہ اللہ

سنیں او مومناں پرہیزگارا
بیگانی تند کپڑے وچ نہ پاویں
ثلث دا جسنوں رب مالک بنایا
پھر ایں گلیاں ہاں گکھاں تہیں ڈروا
تینوں بنگلے دی کس عادت سکھائی
بزرگاں وانگ ہولی قدم چاوے
ایہو حالت تیری بلکہ زیادہ۔
خدا جو فرض تیرے تے ٹھہرایا
خدا جس دا ہے خود فتوی بتایا
خدا جس دی وصیت کرسنائی
سنیں او متقیا تے مسلماناں
کریں قرآن دی تعظیم بھاری
پڑھیں ہر روز منزل طوطیا نوار
خدا صاحب نے سُن جیونکر بتایا

گکھاں نہیں ڈرلوالیا ستمگارا
تے حصہ بھیں دا سارا دباویں
تے تدہ اسنوں نہ اک پیسہ کھایا
تے اندر رے اندر توڑی غرق کردا
جو ظاہر شکل کیا اُس نے بنائی۔
لبھس مچھلی تے ثابت نگل جاوے
انوں موس وچوں دشمن خدا دا
حراماں نال تدہ اسنوں ملایا۔
اسی پر عمل کرناں تدہ ہٹایا
او ہاں تدہ آپنے دل نہیں بھلائی
رکوعوں منکرا قرآن خواناں
مگر تونے اطاعت کیوں وساری
نگر احکام پر چلنے نہیں ہے عار
ہے ورنہ بانٹنا کس طور آیا۔

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یُوْصِیْکُمُ اللّٰہُ فِیْ اَوْلَادِکُمْ لِلذَّکَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَیَیْنِ فَاِنْ کُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَیْنِ فَلَھُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَکَ وَاِنْ کَانَتْ وَاحِدَۃً فَلَھَا النِّصْفُ

حکم اولاد رب تم کو بتاندا
یعنے جے ہک بھرا تے دو بہن بھیناں
جے دو بھیں وہ زناں تا دو تہایاں
جے ہک ہووے تا ادھا مال پاوے
نہ تدہ ادھا نہ تدہ دتی تہائی
نہ پھوپھیوں نوں نہ بھیناں نوں دتوئی
جیہا حق بھیں دا ویسا ہے پھوپھیاں دا
مسلمانی رہی کس جاگہ تیری
رکوع سارے نہیں تدہ انکار کیتا

حصہ ہک مردنوں ہی دو زناندا
او ہناں نے مال نصف و نصف لینا
او ہنانوں لینیاں ترکے تہیں آیاں
خدا ایہہ حکم ترکے دا بتاوے
اگلیاں باپ دی دولت دبائی
تمامی ہضم آپے ہی کیتوئی۔
دوہاں دا حق تدہ کیتا مالیدہ
خدا دے حکم دا ہویوں نافرمان ویری
جو حصہ بھین دا تدہ داب لیتا

اگر بھائی تیرا ہو فوت جاوے ۔	تو عورت اس دی نوں بھی تقسے شادی
تمامی ترکہ اس دا داب جاویں	بیچاری رانڈ نوں نا کجھ وکھاویں
وہ ہے حالانکہ مالک ثمن پوری	ہے حصہ آٹھواں اُسدا ضروری
اگر اولاد ہے تیرے بھرا دی	تو بے شک ایہ وصیت ہی خدا دی
اگر اسدی نہیں اولاد کوئی ۔	رُبع دی مالکانے پھر اوہ ہوئی
تیرے بھائی دا جو ترکہ رہیگا	چہارم حصہ عورت نوں ملیگا
چاہے بیٹھے چاہے اوہ بھاگ جاوے	نکاح چاہے کسی سے اوہ پڑھاوے
لئے گی حصہ خاوند دا برابر ۔	تینوں ہونا نہ چاہیے اس سے نابر
اگر روکیں گا توں اسنوں نکاح سے	تو منکر ہوویگا حکم الہٰ سے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰے وَاَنْکِحُوا الْاَیَامٰے مِنْکُمْ وَالصّٰلِحِیْنَ مِنْ عِبَادِکُمْ وَاِمَائِکُمْ

نکاح رنڈیاں دے اپنے تھیں پڑھاؤ	خدا کہندا نہ اوہناں نوں سمجھاؤ ۔
مگر حکم خدا جیسا توں منندا	تیرا ثانی ایہی شیطان بندا
اچھا حکم اس داتوں نے ماناں	عجب حالت بنیری او مسلماناں
سداویں مولوی وعظاں سناویں	نہ حصے رنڈیاں دے خود دواویں
شریعت دو جہاں دی جا بنیڑیں	تے اپنے حال دا قصہ نہ چھیڑیں
جنھوں تینوں نہ حصہ ٹھیک ہوی	شرع پر چلنا دشوار تھیوے
سکھا شاہی نوں تدہ منظور کیتا	نے چالا دین والا دور کیتا
ہو یوں پو مسلم اسدتھیں تون عاری	ڈٹھی قرآن دی کیا ستمگاری
توں ہیں او منکر اسنگی اہناندا	جنھاندے حق ایہ اسد بتاندا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰے وَاِذَا دُعُوْا اِلَی اللّٰہِ وَرَسُوْلِہٖ لِیَحْکُمَ بَیْنَہُمْ اِذَا فَرِیْقٌ مِّنْھُمْ مُّعْرِضُوْنَ وَاِنْ یَّکُنْ لَّھُمُ الْحَقُّ یَاْتُوْا اِلَیْہِ مُذْعِنِیْنَ اَفِیْ قُلُوْبِھِمْ مَّرَضٌ اَمِ ارْتَابُوْا اَمْ یَخَافُوْنَ اَنْ یَّحِیْفَ اللّٰہُ عَلَیْھِمْ وَرَسُوْلُہٗ بَلْ اُولٰٓئِکَ ھُمُ الظّٰلِمُوْنَ

جدوں اسد بنی ول اوہ سدیون	جو شرعی حکم اہناں نوں دسیون
تو ہک فرقہ اہناں تہیں مونہ موڑاوے	جو شرعی فیصلہ سانوں نہ بھاوے
تے جے ہووے اہناں کارن بھلائی	شرع پر آوڑسے دھوناں جھکائی

فتعجب سے کہے اللہ بارے / ولاں وچہ ہے اوہناں نوں گیا بیماری
ہکے اللہ نبی تھیں خوف کھاون / جو منگلے ظلم اوہناں تے کماون
نہیں بلکہ اوہ خود ظالم ہیں بھاری / جنہاں نے راہ شریعت دی وساری
سنیں او خوجیا شیخا گو مہارا / شریعت تھیں کیتوئی کیوں کنارا
خدا دا فیصلہ تدہ کیوں نہ بھایا / شریعت تھیں بھلا کیوں خوف آیا
تیرا اسلام تہیں کیوں روح چلیا / شریعت چھوڑ کے قانون ملیا
حدود اللہ نوں تدہ کیوں ہٹایا / تعدی کر کے لوکاں نوں اکایا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰے وَمَنْ یَّعْصِ اللّٰہَ وَرَسُوْلَہٗ وَیَتَعَدَّ حُدُوْدَہٗ یُدْخِلْہُ
نَارًا خَالِدًا فِیْھَا وَلَہٗ عَذَابٌ مُّھِیْنٌ

جو اللہ نے نبی دی ضد کماوے / نے خداں اسدیاں تہیں لنگھ جاوے
خدا اسنوں تتی آتش میں پاوے / سدا اس میں خواری دکھ اٹھاوے
ایہو انعام بس تینوں ہے کافی / نہیں امید ہو تینوں معافی
جو ناحق جائداداں تدہ دبایاں / انہاں دے حق حدیثاں بہت آیاں
مگر کس نوں سناواں کون منّے / جنہاں قرآن دے احکام بھنّے
قرآنوں منکراں نوں کیا سنائیے / جویں انّھے نوں شیشہ چا وکھائیے
پیا بیوا اب نہ بڑھ حدادب سے / متاں مارے تجھے لاٹھی غضب سے

بیان اکل الربوا

سنیں او مسلماناں سود خوارا / محراباں والیا پرہیزگارا
سنیں کن ہونیاں تے او مکارا / تیرا کیوں آن ہویا بد ستارا
ایہ کھانا سود کس تینوں سکھایا / تیرا کیوں طالع بیڑا اڈ بابا
لمی داڑھی نوں تدہ کیوں لیک لائی / محمدی شرط سکھاندی ٹھیر اٹھائی
کیتو تسبیح نوں کیوں بدنام آکے / جنجوں تدہ کیوں نہیں پایا بھاگے
متھے محراب کیوں لا کے گوایا / سنڈہوری نلک کیوں ناہیں لگایا
زمیں تے رگڑ منہ کالا کینوئی / فریباں نال لوکا نوں ٹھوئی
اٹھائی سیکڑا منی کراڑاں / لے مومن وونیاں کڈھدی ہواڑاں

کئی چیزاں حرام اللہ بتایاں۔ بیاج ہور سور تے مردے بلایاں
کریں سارے حراماں تھیں کنارا نہ کھاویں خون تے مردار یارا
کدیں تدہ سور دا گوشت نہ کھایا بھلا کیا بیاج نے لٹکا دکھایا
دیکھیں مردار نے نک نوں دباویں کتے دا ماس بھی ہرگز نہ کھاویں
بھلا کیا ہے او ہنا ندیوچہ بُرائی کریں کیہوں اسقدر پرہیز بھائی
فرق کیا سور اور سود ہیں ہے اجازت سود کیس مذکور ہیں ہے
کیتا مردار تھیں جس منع بھائی اسی نے سود دی حرمت بتائی
جنھوں تدہ سور دی حرمت نوں پایا اسی وچہ سود دا بھی حکم آیا
عجب او سود یا تیری دانائی جو چھڈیا سور تے گل سود پائی
اجے پرہیز توں کر دا حرامُوں ہویوں غافل توں اللہ دی کلاموں

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا بَقِیَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوْسُ اَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُوْنَ ۝

کہے رب مومنو اللہ تھیں ڈرناں تے باقی بیاج دا پچھا نہ کرناں
چھڈو سوداں اصل اپنا پچھانوں اگر مومن ہو تم ایہ بات مانوں
فان لم تفعلوا پھر جے نہ کر سو تا اللہ تے نبی دے نال لڑسو
بجے سنکر حکم پھر نہ سو چھوڑو خدا دے نال کرنا جنگ لوڑو
سنیں او سود خوارا نابکارا۔ خدا دے دربار لڑنے دے یارا
خدا دے نال نت ارہیں لڑائی عداوت نال پیغمبر دے پائی
خدا دا جنگ نہ منظور کیتا تینوں اس حرص نے مغرور کیتا
کدی تے باز آ نہ کر لڑایاں خدا دے نال ہمسریاں نہ آیاں
تیری ایہ کپ تلک تلوار چلسی خدا دا حکم جب آیا نہ ٹلسی
کرینگا کپ تلک دنیا دا ماناں توں ہے آخر کہی دن ہار جاناں
خدا دے نال کیس دا زور چلدا۔ غضب اللہ جہان سارا نہ جھلدا
نہیں او سنوں کوئی لشکر دا گھاٹا کہے پل میں تیرا اوہ چور گاٹا

اوہ ہک مچھر نوں جیکر جا بہجاوے
لکھاں فرعون جیسے اس نے مارے
توں ہیں کس باغ دی مولی بچارا
نظر کر ویکھ اپنے وڈ وڈیرے
جنہاں ایہ مال تے اسباب جوڑے
نہیں ایہ جنگ تیرا توڑ چڑھناں
خدا تینوں اجیہا خوار کرسی
تدوں ایہ جنگ کرنا بھول جاسی
نہ رہسن یاد ایہ تینوں لڑایاں
اونہوں تک ہے تیرا ایہ ظلم جاری
جدوں تینوں خدا دی مار ہوئی
نہ رہسن ایہ تیرے سب کارخانے
اجیہا رب تیرا بیڑا ڈباسی +
شرم کر سودیا او ڈر خدا تھیں
یزید اور شمر نوں مندا الاویں
کدہیں گالیں شمر نوں روز اڑیا
تے اپنے آپ نوں تدہ کیوں بھلایا
نبی دے نال نت دنگہ مچاویں
اجے شکوہ یزیدی نوں ہیں کردا
نبی دا دوہترا اس نے مرایا
ذرا انصاف کر کے ویکھ بھاٹی
یزید اہی بڑا ظالم یا توں ہے ۔
ہویا ملعون اوہ سارے جہاں دا
تیرا ہے نام کس وچ میں آیا
بتا ہن کون توں ہیں سود خوارا

زمین آسمان دا تختہ اڈاوے
کروڑاں بادشاہ اس پیش ہارے
کریں اڑیاں خدا دے نال یارا
گئے کتھے اوہ دادے باپ تیرے
خدا لے نے ویکھ کس جاگہہ گھسوڑے
بھلا تدہ کب تلک رب نال لڑناں
جو پھر تیری نہ کوئی ہام بھرسی
خدا صاحب جدوں نیزہ اٹھاسی
جدوں تیں ول خدا واگاں اٹھایاں
جتھوں تک نہیں خدا کیتی قہاری
کسے جاگہہ نہیں ملنی ہے ڈھوئی
محلاں باغ ہو جاسن بیگانے
جو پھر ایہ وقت ہتھ تیرے نہ آسی
ہٹائے ہاتھ ہن جنگ و جفا تھیں
اونہاں نوں رات دن پھٹکار پاویں
جو ہمشیرے دے وہتے نال لڑیا
توں ان نت جنگ تدہ رب نال پایا
خدا دا خوف ہرگز توں نہ کھاویں
تے آپ اس تھیں باگیرے قدم ویہڑا
نے تدہ اللہ نبی سنگ ویر پایا
جو کس دی ہے دوہاں تھیں وڈہ برائی
جو ہن اللہ نبی دا جنگجو ہے
جو نال حسین دے جھگڑے مچاندا
خدا دے نال جس نے جنگ پایا
تیری ذلت دا ہے کہیڑا کنارہ

یزید اجنک ہے لعنت دا نشانہ ۔ تے بنیوں آج توں اسدا بھی نانا
کسے مومن نوں اجنک اوہ نہ بھاوے ۔ سنے جو نام اوہ پھٹکار پاوے
نہ اس دے نام دا کوئی شرف کردا ۔ نہ اس دے نام تے کوئی نام دھردا
نہ شمر ہے کسے اجنک سدایا ۔ اہناں ناواں نوں جگ منہ اٹھوایا
اہناں ناماں نہیں چوہڑے عار کردے ۔ نہیں چمیارہ بھی ایہ نام دھردے
ہویا سارا جہاں ویری اہناں دا ۔ اہنانوں ہر کوئی پھٹکار پاندا
کریگا کون تیری خیر خواہی ۔ جدوں رب نال تدہ کیتی لڑائی
کرے لعنت نہ تینوں کون ہبنا ۔ خدا دے نال جد تدہ جنگ کیتا
کرے گا کون پھر امداد تیری ۔ نبی اللہ دا جد ہویوں توں ویری
اگر چاہیں توں دو جگ دی بہلائی ۔ خدا دے نال نہ کر جنگ بھائی
بہت مدت ہویوں کردا لڑائی ۔ ابے تینوں خدا نرسی نہ آئی ۔
فکر کراو بیاجاں کھان والے ۔ خدا دے نال ضدّاں لان والے
کہیا تدہ مور چہ رب نال لایا ۔ ایہ تینوں کیس منافق نے سکھایا
لڑایاں چھوڑ رب کولوں حذر کر ۔ صُلح کر لے صُلح کر لے صُلح کر
گناہ اسدا دساں تینوں جو آیا ۔ حدیثاں وچہ رسول اللہ بتایا

قَالَ عَلَیہِ السَّلَام اَلحَقُ اللہ بِثَلٰثِ وَّثَلٰثِینَ رَقَبَۃً وَّلَا تَلَقَّ بِدِرہَمِ الرِّبٰو

زناہ تینتیہ ماؤ دے کر گے جائیں ۔ چوانی بیاج دی ہر گز نہ کھائیں
خدا نوں مل زناہ ماؤ دے کر کے ۔ نہ ملسیں بیاج دے درہم نفس پھڑکے
زناہ ماؤ دے کرے تیتری بار ۔ چوانی سود دی کولوں ہو بیزار
ہے اتنا عیب رکھدی اک چوانی ۔ ہزاراں حیف تیری زندگانی
جو کئی صدہا روپئے تدہ بچائے ۔ کیا ندے مال کر کر ظلم کھائے
کئی لوکاندے تدہ جھگے او جاڑے ۔ کئی گھر تیں نے کھا کھا سود سارے
تدہ اپنا گھر جہنم بیں بنایا ۔ کیاں لوں نال تدہ سنگی رلایا
بیاجاں لین والا دین والا ۔ دوہاں دا اک برابر ہے منہ کالا
تمسّک بیاج جیہڑا لکھسی ۔ اوہ بھی اوہناں دا سنگ کرسی

جیہڑا اس پر لکھے اپنی گواہی — اوہ بھی مقہور ہے نزد الٰہی
اہناں سبھناں نوں تدھ بد لکھایا — تیری شامت اہناں پر قہر آیا
اگر توں سود تھیں کردا کنارا — نہ ہوندے ایہ کدی مقہور یارا
توں گلیا آپ کتنے ہور گالے — بلا حق تدھ گئے دوزخ میں ڈالے
ایہ کم شیطان دا چھڈ دیہ نادانا — نہ بن مصداق لعنت دا جوانا
بیا جاں بہت تدھ کھایاں کھوایاں — شیطانی کم وچ مدتاں لنگھایاں
کدی نا سمجھدوں او بد فعا لا — بیا جاں چھوڑ دیہو اپنا مکا لا
تیرا ہن مرن دا ویلا بھی آیا — وکیلاں موت دیاں آکے بلایا
کویں اپنے خدا دے پیش جاسیں — بیا جاں کھاکے کیہڑا منہ وکھاسیں
توں کھٹیا اپنا سب چوڑ کیتا — قیامت دی طرف نہ غور کیتا
اجے ویلا تیرے توبہ کرن دا — نقارہ سر پہ ہے گج دا مرن دا
پند پیر اب بس ہدائیت وس نہ تیرے — خدا دے کیتیاں نوں کون پھیرے
سنیں کھاں او شرابا پین والے — تیرے گل طوق لعنت کس نے ڈالے
تینوں ایہ کس بری عادت سکھائی — تیرے گل ایہ پلیدی کس نے پائی
رزق دے نال تدھ کیوں ویر پایا — ایہ الٹا سبق کس تینوں پڑھایا
وگی کیوں عقل دی آ مار تینوں — دسی کس ایہ کوچجی کار تینوں
گھروں خرچیں تگے تے مار کھاویں — تے چھتراں نال سر لوپلا کراویں
پھریں بے ہوش وچ گلیاں دی رلدا — نہیں اسوقت توں کوڈی دی ملدا
کوئی ملے تیرے منہ پر مکا لا — کوئی مٹی تیرے سر پان والا
کوئی رستہ تیری گردن نوں پاوے — کوئی کتے طرح تینوں بھکاوے
نہیں اس وقت کچھ پرواہ تینوں — نہ عزت اپنی دی چاہ تینوں
تیرے منہ وچ اگر کوئی موت جاوے — معاذ اللہ شرم تینوں نہ آوے
گرے بھاویں کوئی تیں سنگ دی نگار — نہیں امید جے ہوویں شرمسار
نہیں لائق تینوں ایہ کار بھائی — تیری مٹی ہو جاسی خوار بھائی

کریں اس تھیں کنارا رب بتایا ۔ اے سورت مائدہ وچہ حکم آیا ۔

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یٰاَیُّھَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَیْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّیْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْہُ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ ○ اِنَّمَا یُرِیْدُ الشَّیْطٰنُ اَنْ یُّوْقِعَ بَیْنَکُمُ الْعَدَاوَۃَ وَالْبَغْضَآءَ فِی الْخَمْرِ وَیَصُدَّکُمْ عَنْ ذِکْرِ اللّٰہِ وَعَنِ الصَّلٰوۃِ فَھَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَھُوْنَ ○

سوا اس تھیں نہیں ای اہل ایمانوں خمر جوا تے بت اور تیر جانوں
گندے شیطان دی ایہ کم سارے انہاں سبھناں تھیں ہو جاؤ کنارے
ہوؤ شاید خلاصی پاون والے نہ جاؤ آتشِ دوزخ میں ڈالے
پیا شیطان اس گل دے ارادے عداوت بغض ڈالے وچہ تساڈے
شراب اسواسطے تمکو پلاوے اسی کارن تساں جوا کھلاوے
تساں نوں یاد رب دی تہیں ہٹاوے نمازاں پڑھنیاں نالے بھلاوے
تسیں ہن ایہ بری کرتوت چھوڑو شراباں جوئیاں تھیں مکھ موڑو
سنیں شیطان دیا او کار وارا خدا دے حکم تھیں کیتو کنارا
کہیا شیطان دا سر پر منیو ئی خدا دے امر نوں بھلا دتو ئی
شراباں پیوے تینوں ہے پٹیا نے جوا کھیڈ کے بھی کجھ نہ کھٹیا
خدا دے ذکر دے ایہ کام ویری ترٹی ناس کیوں ہوئی ہے تیری
نمازاں تیریاں ایہ نت گواون تینوں انگیار دوزخ دا بناون
نبی صاحب حدیثاں وچہ بتاوے ترس جنیاں نہیں جنت کوئی جاوے

قَالَ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ثَلٰثَۃٌ لَّا یَدْخُلُ الْجَنَّۃَ مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَقَاطِعُ الرَّحِمِ وَمُصَدِّقُ السِّحْرِ

اول جو کوئی ہمیشہ خمر پیوے دوجا ساکاں تہیں جو کوئی قطع ہیوے
تریجا سحر جو جادو نوں جانے انہاں دے دوزخاں اندر ٹکانے
حدیث اک ہور جو نہاندی حق آئی نہیں جنت انہاں نوں دخل بہائی

قَالَ عَلَیْہِ السَّلَامُ لَا یَدْخُلُ الْجَنَّۃَ عَاقٌّ وَّلَا قَمَّارٌ وَّلَا مَنَّانٌ وَّلَا مُدْمِنُ خَمْرٍ

اول جو عاق مائی باپ سندا نے جوا کھیڈنے والا جو بندا
تریجا جو کوئی منتاں آوے دیوے صدقہ نے پھر احسان جتاوے

تے جو ٹھانت شراباں پین والا رہے محروم جنت نہیں مکالا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ اللّٰهُ الْخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا وَ بَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا وَعَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُوْلَةَ اِلَيْهَا

خدا لعنت خمر دے اپر پاوے تے جو پہوے انہوں بھی جو پلاوے
تے جو وچ بھی اوسنوں جو وچاوے بھی جو کڈھے جیہڑا اوسنوں کڈھاوے
جیہڑا اس نوں اٹھا کرکے لیاوے بھی جس کارن اٹھایا خمر جاوے
سبھے ایہ لعنتی ملعون رب دے ہوئے سب مستحق اس دے غضب دے

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَمَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا فَمَاتَ وَهُوَ يُدْمِنُهَا لَمْ يَتُبْ لَمْ يَشْرَبْهَا فِي الْاٰخِرَةِ

جیہڑی کوئی چیز مستانی لیاوے اسی نوں خمر پیغمبر بتاوے
تے ہر مستی حرام حضرت بتائی روایت ایہ ابن عمروں ہے آئی
ہمیشہ خمر جو دنیا تے پیوے تے انیویں مرو بنجے تائب نہ تھیوے
قیامت میں رہے بالکل پیاسا بلایا جاوسی اوس نوں نہ کاسا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَلَفَ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ بِعِزَّتِي لَا يَشْرَبُ عَبْدٌ مِنْ عَبِيْدِي جُرْعَةً مِنْ خَمْرٍ اِلَّا سَقَيْتُهُ مِنَ الصَّدِيْدِ مِثْلَهَا وَلَا يَتْرُكُهَا مِنْ مَخَافَتِي اِلَّا سَقَيْتُهُ مِنْ حِيَاضِ الْقُدُسِ ۲

نبی صاحب تہیں وچ مشکوٰۃ آیا۔ خدا نے قسم کر مینوں بتایا۔
میرا بندہ جو پیوے خمر ذرہ پلاواں گا میں اوس نوں پون مفرہ
تے جو کوئی چھوڑسی میرے تہیں ڈرکے پلاساں حوض قدسوں جام بھرکے
سنیں او ہور کھا بے اعتبارا۔ کہیا تینوں لگا زرد آب پیارا
او مجروحاں دیاں زخماں تہیں وگے تیرے منہ آن کے فی الفور لگے
نہایت گندگی بدبو وی ہارہی تینوں جبرا پلاوے آپ باری
کریں او فاسقا خوف اجیہے نہ پائیں گل قیامت دی تباہی
شراباں چھوڑ دے نا بن شرابی تیرے اسلام وچ پوسی خرابی
جدوں توں ہن شراباں پین بہندا تیرا ایمان اس ویلے نہ رہندا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم لا یشرب الخمر حین یشربھا وھو مؤمن

اگر ایمان دی ہے لوڑ کائی — شراباں دا طریقہ چھوڑ بھائی
جے ناہیں بھاوندی ایہ ماندی گل — شراباں ناپیتاباں پیوندا چل
نہ ہوسی پھر کسی دی روک تینوں — براکھن نہ ہرگز لوگ تینوں
مگر جنھوں بھی چاہیئے گل ہیں پانا — ہووے نہ ٹھیک کھاراندا باناں
بنے مے خوار اسو یلے توں پورا — جدوں سر پر رکھیں بالاندا جوڑا
نہیں تاں لیک میخانے نوں لاویں — رقم بے فائدہ لاکے گواویں
ایہو پیسے جو رب نے نام دیندا — شراباں دو بنیاں جنت ہیں پیدا
ہویوں ہن پیپ واتوں پین والا — کرے لعنت تیرے تے حق تعالے
تیرے حالات ہیں کیا کیا سنائیں — نمازاں تیریاں منظور ناہیں
ہووے اس تھیں زیادہ کیا برائی — تیری توبہ نہیں منظور بھائی
مگر جے توں اجیہا خمر چھوڑیں — کریں توبہ تے پھر ہرگز نہ توڑیں
تو ہے امید ہٹ جاوے خواری — تیری توبہ کرے منظور باری
کریں پرہیز مے خواری تھیں پیارا — خدا تینوں کرے اپنا پیارا
پیا ہے ایہ روز شب منگے دعائیں — شرابوں جو یوں ربا بچائیں

باب در مذمت زانی

الزانیۃ والزانی فاجلدوا کل واحد منھما مائۃ جلدۃ سورہ نور

سنیں او زانیاں اپنا مکالا — تیرے حق وچ کہے کی حق تعالے
زنا تیرا اگر ثابت ہو جاوے — تینوں سو کوڑا لگوایا جاوے
سزا تیری ہے یہ گر ہیں کوارا — تے محصن دی سزا آئی دوبارا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم الشیخ والشیخۃ اذا زنیا فارجموھما نکالا من اللہ +

بیاہیا مرد تے عورت بیاہی — کرن جسوقت ایہ دو نویں برائی
دوہاں نوں پور کے دھرتی ہیں پیارو — کہیا حضرت نے وٹیاں نال مارو
ایہو بدلہ خدا تھیں ہے او نہاندا — حکم ہے شارع ایہو ہیں بتاندا

بنا ہُن کون ہیں توں او زناہی
سزا کیٹہری داتوں مصداق بنیاں
لگا سو گوڑا تینوں پیارا
کفر دے راج تینوں شوخ کیتا
کیتا ایسا زنانے خوار تینوں
پھریں توں ہور زناں دی طرف ہٹیا۔
پھریں توں موہنجدا گھر گھر اوباشا
پھریں توں جا بجا کردا سرایاں
پھریں توں چکلیاں دی سیر کردا
پھریں توں ہوراں وی داو تکیندا
پھریں توں ہوراں پچھے بلپیتا
پھریں توں دربدر مورکھ لکارا
پھریں توں ہور وی کردا یارانے
رکھیں توں ہور زناں دی انتظاری
کریں پھر مجلسیں جھوٹھی وڈائی
زناہ وا تندہ اجے چسکا نہ چھڈیا
زناہوں تندہ اجے نہ ہار منی۔
فٹے منہ او دیوثا بے حیاوا
فٹے منہ او فٹے منہ کیا کیتوئی
تدہے ایہ عیب بھینوں تہیں کرایا
نہ کردیاں اوہ زناجے توں نہ کردا

گوارا یا کہ تندہ عورت بیاہی۔
اسی کارن تینوں اماں نے جنیاں
وٹیاں دی مار یا کھانی ہے یارا
پھریں جھک مار وا ہر جا پلیتا
نہیں گھر اپنے دی سار تینوں
تیری عورت نے تیرا نمک کپیا
تیری عورت نے گھر کیتا تماشا
تیری عورت مراواں گھر بہن پایاں
کیتوئی کس نوں واہی دان گھردا
تیرے گھر ہور آ موجاں منیندا
تیری عورت محلہ چوڑ کیتا
تیرے گھر نت لگے ٹھٹھا کردوارا
تیری بھیناں اوٹھی چمڑن دھگانے
تیری خواہر نکل چلی گواری
تیری چاوڑ تیری بھینوں گواٹی
تیری بھینوں کیا کجھ بیچ کڈھیا
اجے تیری ذرا آکڑ نہ بھجنی۔
فٹے منہ ایسا کنجرا بھڑوا
مکالا اپنے منہ نے ملیو ئی
تدہے عورت نوں ایہ کم سکھایا
ایہو فرمان ہے خیر البشر دا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ مَنْ زَنٰى زُنِيَ
وَلَوْ بِحِيطَانِ دَارِهٖ

زناہ جو کوئی کسے سنگ ہی کماندا
اوہ گھر اس دی کندہاں نال ہوندا
بلاشک اوہ زنا کیتا ہے جاندا
وڈے ایہ حکم حضرت دا نہ بھولنی

دساں میں کھول کے او نامرادا
ضرور اسدی زناہ عورت کریسی
جے خواہر ہی ہنیں اسدی ہے کائی
جے ماں بھی مرگئی تاں کون کریسی
کتھوں تک ہے زناہ والی برائی
زمین آسمان گر ٹل جان سارے
مگر ایہ حکم حضرت دا نہ ٹلسی

زناجو کوئی کسے دیناں کردا
نہیں تاں بہین تہیں بدلہ وہ دیسی
گرنگی تا زناہ رانی دسی مائی
تابدلہ گھرویاں کنداں تہیں بہری
مگر تینوں ابجے نہ ہوش آئی
توہے ممکن نہیں کچھ جھوٹ سارے
قیامت تیک اس دا اثر چلسی

حکایت

جدوں ایہ حکم حضرت نے کہیا ہی
تدوں اک شخص سنکے گھر نوں آیا
زناہ جہیڑا کسے دے نال کرسی
بتاہن کس طرح احوال تیرا
پچھوں توں کس طرح کرسیں گذارہ
کہے عورت جے نہ کیتی برائی
جے توں بچیا رہیگا اس گناہوں
دوہاں اقرار جب پکا پکایا
گیا پردیس اوہ بندہ خدائی
مگر یک روز آئی ہک زنانی
کھجوراں ویچنے نوں شہر آئی
کرے آواز وانگوں باشعور ا
جدوں اس شخص نے سنیا آوازہ
کہے اس نوں ذرا اس طرف آ دیں
کھجوراں والئے دے جا کھجوراں
زنانی سن کے اسدی طرف آئی

گرے گا جو زناہ کیتا بھی جاسی
کہیا عورت نوں جیوں حضرت بتایا
اوہ بدلہ اپنی عورت تہیں بہری
ارادہ ہے سفر جانے دا میرا
زناکاری تہیں ندہ رکھنا کنارہ
مینوں بھی پھر حضوروں کرنی آئی
تومیں بچ جاوساں آپے زناہوں
تدوں خاوند سفر دی طرف دہایا
گئی مدت نہ کیتی اس برائی
عجائب شکل سنے سوہنی جوانی
دیوے ہوکا محلّیں گونج بھائی
خرید و بھائیو مٹھیاں کھجوراں
ہویا شہوت دا دل وچ جوش تازہ
کھجوراں آن کے مینوں وکھاویں
تری آواز نے پایاں جموراں
چکایا نرخ اندسد کے بھائی

جدوں اندر وڑی عورت بیچاری
زنا اس نال کیتا اس دہگل نے
پچھوں سن اس وی عورت کہانی
اگلی ویکھ کے دل اس واچلیا
اوہدا خاوند جدوں گھر مڑ کے آیا
زناہ کس نال کیتو بعد میرے
نہیں کیتا زناہ میں رکھ تسلا
کہیا خاوند نے پھر مڑ کے دوبارا
کہے پھر بھی ایہو اسنوں سوائی
کسے ویناں نہ کیتی برائی۔
تریجی وار پھر خاوند الاوے
کہیا حضرت زناہ جیہڑا کریسی
عجب ہے جو نبی بھی سچ بتاوے
کہیا تا اس نے سن میرے جواناں
بے تدہ کیتا زناہ میں کیوں نہ کردی
جدوں سب حال عورت وا بتایا
ہکو تاریخ تے ہک وقت بنیاں۔
نبی دے حکم نوں بر حق پچھانی
بجے ہیں نوں اپنے گھر دا پیارا
جویں اگ لکڑیاں نوں نرت ساڑے

لگایوس قفل اس وی نیت ماری
فراغت پا کے جا لگی ٹکانے
گیا گھر ماشکی لے کر کے پانی۔
ہکالا نال اس عورت دے ملیا
پچھے عورت تھیں دس کھاں کی کمایا
کہے کیہا خیال آیا دل میں تیرے
بچایا ہے گناہوں آپ اللہ
شتابی بول اپنا حال سارا
نہیں تیری اماں ہرگز رنجانی
میںنوں رکھیا خدا اب تک بچائی
رسول اللہ نہ جھوٹ ہرگز بتاوے
اوہ بدلہ اپنی عورت تہیں ویسی
تے خاوند بھی نیرا زانی ہو جاوے
نہیں ہے جھوٹ حضرت وا بتاناں
ہے سچی بات اس خیر البشر دی
تدوں تاریخ تے ویلا ملایا
دوہاں جدا اوہ دہاڑا ٹھیک گنیاں
کریں منظور تیک ہرگز نہ جانی
زناہوں زانیا کر جا کنارہ
زنا اینویں تیرے گھر نوں اجاڑے

قال النبی صلی اللہ علیہ والہ وسلم الزناء یجرج النماء

و در حدیث دیگر آمدہ است

لا یزنی الزانی حین یزنی وھو مؤمن (مشکوٰۃ کتاب الایمان)

زناہ ایہ تیریاں بیجاں گڈ ہیسی
نہیں کردا زناہ کوئی زناہی
تیرا ایمان بھی ضائع کریسی۔
مگر ایمان تھیں پا کے جدائی

اگر ایمان دی ہے لوڑ یارا — زناہ دے معاملے نوں چھوڑ یارا
نصیحت پر نصیحت کر چکا میں — تیری بلکہ فضیحت کر چکا میں
اگر مانیں گا خود مغفور ہوسیں — نہ مانیں گا تو خود مقہور ہوسیں
پذیرہ اب ہے فقط ڈھونڈی ٹپائی — امانت اپنے مالک دی پہنچائی

تتمہ

قطعۂ تاریخ رسالۂ ہذا از نتائج مقبول داورین مولینا مولوی شیخ محمد حسین صاحب احمد آبادی مصنف احوال الآخرت جدید و گلزار حسین وغیرہم حال معلم عربی اسلامیہ سکول راولپنڈی۔

کیا عجب لکھا میرے مشفق نے ہدیہ دلپذیر — ہو وہیں جس کے دیکھنے سے قلب کی آنکھیں منیر
ہیں مسائل بادلائل اور عجب طرزِ بیان — شعر پُر تاثیر جو دل میں لگے مانند تیر
دیکھنے سے اسکی خوبی تم پہ سب کھل جائیگی — شوق سے اسکو خریدیں کیا امیر اور کیا فقیر
دے ترقی اس عزیز دلربا کو یا خدا — دین میں دنیا میں ہر اک کام میں نور الکبیر
فی البدیہہ اس کے چھپنے کا لکھا میں نے حسین — سال اطہر چھپ گیا ہدیہ عجیبہ دلپذیر

رباعی

جب ہو چکا مکمل ہدیہ دلپذیر کا — مرغوب ہو گیا وہ صغیر و کبیر کا
تحسین و آفرین ہے کہنے لگے اسطرح — ہے مستحق پذیر ثواب کثیر کا

شکریہ انطباع رسالہ ہذا از مصنف

کام میرا حسب منشا ہو گیا — اب میرے دل کا تمنا ہو گیا

لاکھ فرحت ہے مجھے اس بات کی ... ہدیہ میرا چھپ کے زیبا ہو گیا
حاسدو کیوں حسد آتی ہے تمہیں ... کام میرا بہت اچھا ہو گیا
شکر کرتا ہوں خدا کی ذات کا ... شعر بھیرے کا بھی چرچا ہو گیا
گرچہ ہوں میں پُر خطاء و ناسزا ... پھر بھی مجھ پر فضلِ مولا ہو گیا
چھپ چکے کتنے رسالے ہیں میرے ... شہرہ میرا خوب ہر جا ہو گیا
بس یہی خواہش تیری تھی اے بذیر ... دل تیرے کا قصد پورا ہو گیا

تاریخ وفات حضرت آبا جناب مولانا مفتی الٰہی بخش صاحب ساکن بھیرہ غفر اللہ تعالیٰ

حضرتِ مُفتی الٰہی بخش ... عالم و شاعر و طبیب زبان
زیب افزائے مجلسِ پاکاں ... ہم جلیس تمام خورد و کلاں
بود موصوف با ہمہ اوصاف ... آہ ز عالم فنائے گشت نہاں
گفت سالش بذیر از سرِ دل ... بزم آرائے زمرہ جہاں

ایضاً در سالِ عیسوی

مفتی بے مثل الٰہی بخش ... پاک ز ہر جور و جفا و منش
عالمِ با عمل خلیق و رفیق ۔ ... نیک ز ہر نیک ہمہ سیرتش
مرد خدا بود ز مردانِ او ... وائے دریغا کہ شدہ رحلتش
سالِ وفاتیہ بذیر ایں نوشت ... بخشش الٰہی با الٰہی بخش
گشت ز رفضہ و اکواب ... رحلت مفتی الٰہی بخش

تاریخ طبع اوصاف العُرفا عدیم نیک آئین مبارک کرم الدین صاحب خواجہ خلف ... شاعر بھیرہ

تصنیفِ دلپذیر کی کیا دلپذیر ہے ... مشتاق جسکے پڑھنے کا برنا و پیر ہے
حمدِ خدا سے لیکر تا اختتام تک ۔ ... ہر شعر تاب دار چو بدر منیر ہے
ہے فاسقوں کے حق میں یہ شمشیر اکسیر اعظم ... مضمون گو شیر ہے متعصب کو تیر ہے
چھپوایا جب کہ اسکو میاں کرم الدین نے ... تاریخ کرم الدین ہے نور ضمیر ہے

اشتہار

چند نہائت ہی مفید دلچسپ اور کارآمد نو تصنیف صرف پنجابی کتابیں
از تصانیف منشی غلام حسین صاحب خوشنویس سکنہ حضرت کیلیانوالہ

۱ تکمیل قصہ ڈھول شہزادہ و شمس رانی (۲۰×۲۶) تقطیع کی ۲۵ سطری مسطر کے ۱۶ صفحہ پر۔ اسکی تعریف صرف وہی کرسکتا ہے جسنے پڑھایا سنا ہی قیمت ۵؍

۲ قصہ عبداللہ ایک نہائت ہی عجیب اور حیرت انگیز قصہ ہے قیمت ۱؍

۳ معراجنامہ یعنی آنحضرت صلے اللہ علیہ وآلہٖ وسلم کے معراجکا ذکر کامنوں کے وزن میں ۱؍

۴ وفات نامہ یعنی آنحضرت علیہ الصلوٰۃ والسلام کی وفات کا ذکر جسکو سنکر پتھر بھی آنسو بہاتے ہیں ۱؍

۵ قصہ حضرت بلال رضؓ جدید جسکا وزن وہی آیاں ملا اہی آیاں وے جو ہر جگہ کڑیاں بیاہ شادی کے موقعہ پر گاتی ہیں۔ اس قصہ کے پڑھنے سننے سے عجیب ہی مزہ آتا ہے ۱؍

۶ قصہ سولہ سہیلیاں جدید۔ بارہ ماہ نمبر ۱ و ۲ ہجر و فراق کا دریا ہے ۱۰؍

۸ نصیحت نامہ بروزن ڈھولی بہت نرالا وزن اور نئی بات ہے ۱؍

۹ سی حرفی فراقیہ۔ اس میں شاعر نے غضب کیا ہے خریدو ورنہ حسرت اٹھاؤ گے ۱؍
پاک محبت جس میں ایک نہائت سچے عشقیہ قصہ کا بیان ہے ۱؍

(نوٹ) ان کے عمدہ ہونے کا سوا اسکے میں اور ثبوت نہیں دے سکتا کہ اگر پڑھنے سے خدانخواستہ لطف اور مزہ کماحقہ حاصل نہ ہو تو قیمت واپس لیلیجئے اور کتاب دیدیجئے۔ بشرطیکہ کتاب مستعملہ نہ ہو اور نیز یہ بھی یاد رہے کہ مصنف کی اجازت کے بغیر کوئی صاحب قصد طبع نہ فرمائے ورنہ بامید نفع نقصان اٹھائیگا۔

(اعلان) جمعہ کی تعلیم یہ کتاب ہم نے بڑی محنت اور کوشش سے تیار کرائی ہے جسمیں لڑکیں اور لڑکیوں کیواسطے نہایت آسان طریقہ ہی صاحبو دوڑو اور خریدو مفت تعلیم ہاتھ سے جاتی ہے اگر اسکو نہ خریدو گے تو تمام عمر کف افسوس ملتے رہو گے قیمت بھی بہت ہی ارزاں رکھی ہے قیمت جلد اول ۴؍ دوم ۳؍ سوم ۴؍

المشتہر میاں کرم الدین تاجر کتب کشمیری بازار لاہور